

ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW
POLSKA MIEDŹ
THE POLISH COPPER EMPLOYERS' ASSOCIATION

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 3 października 2025 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Działania w dziedzinie klimatu – wiążące roczne redukcje emisji gazów cieplarnianych (2021–2030) – Rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego

Rozporządzenie (UE) 2018/842 ma zastosowanie od 9 lipca 2018 r. Rozporządzenie zmieniające (UE) 2023/857 ma zastosowanie od 16 maja 2023 r. Rozporządzenie (UE) 2018/842 zmienia również rozporządzenie (UE) nr 525/2013, które zostało następnie uchylone i zastąpione rozporządzeniem (UE) 2018/1999.

Rozporządzenie, określane mianem rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego, zmienione rozporządzeniem (UE) 2023/857, ma na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z sektorów transportu krajowego (z wyłączeniem lotnictwa), budownictwa, rolnictwa, drobnego przemysłu i odpadów. Sektory te odpowiadają za prawie 60% ogółu emisji w Unii Europejskiej (UE). Emisje gazów cieplarnianych to emisje dwutlenku węgla, metanu, podtlenku azotu, fluorowęgłowodorów, perfluorowęgłowodorów, trójfluorku azotu i heksafluorku siarki.

W tym celu rozporządzenie ustanawia cele na 2030 rok w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych w państwach członkowskich UE. Określa również zasady ustalania rocznych limitów emisji gazów cieplarnianych, wyrażonych w rocznych uprawnieniach do emisji, na lata 2021–2030, które stopniowo prowadzą do osiągnięcia wyżej wymienionych celów. Rozporządzenie to stanowi część zbioru strategii i działań mających na celu ograniczenie emisji w UE o co najmniej 55% do 2030 roku, zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2021/1119 określanego mianem europejskiego prawa o klimacie, które nadało unijnemu celowi osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku prawnie wiążący charakter.

Nie wszystkie państwa członkowskie dążą do tego samego celu na 2030 rok. Rozporządzenie rozkłada odpowiedzialność za redukcję emisji gazów cieplarnianych zgodnie z zasadami sprawiedliwości i racjonalności ekonomicznej. Do 2030 roku państwa członkowskie muszą zmniejszyć swoje poziomy emisji gazów cieplarnianych z 2005 roku o wartość procentową określoną w kolumnie 2 załącznika I, która wynosi od 10% (Bułgaria) do 50% (Dania, Niemcy, Luksemburg, Finlandia i Szwecja).

Komisja Europejska jest uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych określających indywidualne roczne przydziały uprawnień do emisji państw członkowskich na lata 2021–2030, wyrażone w tonach ekwiwalentu CO₂, zgodnie z trajektoriami liniowymi określonymi w rozporządzeniu. Biorąc pod uwagę fakt, że cele na 2030 rok i system ścieżek prowadzących do ich osiągnięcia zostały zmienione w 2023 roku, Komisja zmieni w 2023 roku decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2020/2126, aby zaktualizować liczbę uprawnień do emisji przypisanych państwom członkowskim w latach 2023–2030.

Przepisy o elastyczności zawarte w zmienionym rozporządzeniu umożliwiają państwom członkowskim:

- wypożyczenia, w ramach określonych limitów, uprawnień do emisji z następnego roku w celu pokrycia nadwyżki emisji w danym roku;

- zaoszczędzenia, po spełnieniu określonych warunków, nadwyżki uprawnień do emisji do wykorzystania w kolejnym roku;
- przekazanie do 10% (w latach 2021–2025) oraz do 15% (w latach 2026–2030) rocznego przydziału innemu państwu członkowskiemu;
- kompensowanie, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków, wszelkich nadwyżek swoich emisji poprzez pochłanianie gazów cieplarnianych wynikające z użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i gospodarki leśnej (zgodnie z rozporządzeniem LULUCF).

Dziewięć państw członkowskich (wymienionych w załączniku II: Belgia, Dania, Irlandia, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Austria, Finlandia i Szwecja) może anulować ograniczony odsetek swoich uprawnień w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji do łącznego maksymalnego poziomu 100 milionów ton ekwiwalentu CO₂, aby zrekompensować zbyt wysokie emisje w sektorach podlegających rozporządzeniu ESR. Państwa członkowskie muszą powiadomić Komisję do dnia 31 grudnia 2023 roku, jeśli zamierzają skorzystać lub kontynuować korzystanie z ograniczonego umarzania uprawnień w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji.

Komisja przeprowadzi kontrole zgodności w 2027 roku (dotyczące emisji w latach 2021–2025) i 2032 roku (dotyczące emisji w latach 2026–2030). Jeśli kontrole te wykażą, że w danym roku, po wykorzystaniu wyżej wymienionych mechanizmów elastyczności, państwo członkowskie nie ma wystarczających przydziałów emisji, aby pokryć wszystkie swoje emisje gazów cieplarnianych, nadwyżka emisji zostanie pomnożona przez 1,08, a wynik zostanie dodany do emisji wygenerowanych w kolejnym roku.

Państwa członkowskie, które spełniają określone kryteria dotyczące produktu krajowego brutto i emisji gazów cieplarnianych, mogą otrzymać ograniczoną liczbę przydziałów z rezerwy bezpieczeństwa zawierającej do 105 milionów ton ekwiwalentu CO₂, aby zrekompensować emisje, które mogą wytworzyć, przekraczając swoje cele na 2030 rok.

Komisja Europejska:

- dostosowuje i publikuje roczne limity emisji dla każdego państwa członkowskiego;
- zapewnia dokładną kontrolę, za pośrednictwem rejestru Unii, przestrzegania zasad rozporządzenia;
- weryfikuje rozporządzenie i przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie Unii Europejskiej w ciągu 6 miesięcy od każdego globalnego przeglądu przeprowadzonego w ramach porozumienia paryskiego. Sprawozdanie to będzie zawierało w szczególności ocenę zapotrzebowania na dodatkowe polityki i środki UE w związku z koniecznymi redukcjami emisji gazów cieplarnianych w ramach na okres po 2030 roku, a w stosownych przypadkach mogą mu towarzyszyć wnioski ustawodawcze.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02018R0842-20230516>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. Akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska w UE (gospodarka o obiegu zamkniętym) – na podstawie analizy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do

zrównoważonych produktów w kontekście art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) – I i II Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag/Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii lub wypełnienie kwestionariusza online udostępnionego przez KE to 6 listopada 2025 r.

Gospodarka o obiegu zamkniętym ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia bezpieczeństwa gospodarczego UE, jej odporności, konkurencyjności i dekarbonizacji. Ogół społeczeństwa postrzega „obieg zamknięty” również jako najskuteczniejsze rozwiązanie problemów środowiskowych. Postępy w dążeniu do gospodarki o obiegu zamkniętym były jednak jak dotąd niewystarczające. Należało podjąć większe starania, jak podkreślono w niedawnych wezwaniach ze strony europejskiego przemysłu w deklaracji z Antwerpii, deklaracji budapeszteńskiej Rady Europejskiej, na forum Parlamentu Europejskiego oraz w sprawozdaniach Enrico Letty i Maria Draghiego. W wytycznych politycznych na lata 2024–2029 przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen, w Kompasie konkurencyjności oraz w Pakcie dla czystego przemysłu po raz kolejny potwierdzono zobowiązanie UE do szybszego dążenia do gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zapowiedziano, że akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym ma być przyjęty do końca 2026 r. Dzięki tej inicjatywie Komisja zamierza wzmocnić jednolity rynek odpadów i surowców wtórnych, zwiększając podaż wysokiej jakości surowców wtórnych po konkurencyjnych cenach i popyt na nie oraz „zapewniając odpowiednią opłacalność” tym ryнком.

UE jest uzależniona od importu wielu surowców, w tym surowców krytycznych, jej zasobooszczędność jest niewystarczająca, a ekologiczne efekty zewnętrzne gospodarki linearnej nie są internalizowane. Aby zmniejszyć tę zależność, poprawić naszą konkurencyjność i zmniejszyć presję na środowisko, niezbędna jest silna gospodarka o obiegu zamkniętym. Postępy w dążeniu do gospodarki o obiegu zamkniętym są jednak zbyt powolne, a wskaźnik powtórnego wykorzystania materiałów w gospodarce UE utrzymuje się zasadniczo na stałym poziomie w ciągu ostatnich 15 lat (z 10,7 % w 2010 r. do 11,8 % w 2023 r.). Podaż surowców wtórnych i popyt na nie są niewystarczające lub niezrównoważone zarówno pod względem ilości, jak i jakości. Wspomniany niski poziom wykorzystania surowców wtórnych ma przyczyny zarówno regulacyjne, jak i ekonomiczne: cena surowców wtórnych jest często wyższa, natomiast ich jakość jest często słabsza. W rezultacie nie mogą one konkurować z surowcami pierwotnymi bez ukierunkowanych zachęt gospodarczych, sprzyjających ram prawnych oraz silnych mechanizmów weryfikacji i kontroli wypełniania zobowiązań. Ponadto jednolity rynek surowców wtórnych i odpadów jest rozdrobniony, co stanowi obciążenie dla podmiotów gospodarczych i uniemożliwia rozwój obiegu zamkniętego i korzyści skali. W związku z tym głównym problemem, który ma zostać rozwiązany dzięki aktowi w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym, jest powolne tempo przechodzenia na obieg zamknięty w UE.

Komisja Europejska planuje zaproponować akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym, aby zwiększyć bezpieczeństwo gospodarcze i konkurencyjność UE, a jednocześnie promować bardziej zrównoważoną produkcję, modele biznesowe gospodarki o obiegu zamkniętym i dekarbonizację.

Akt ułatwi swobodny przepływ produktów o zamkniętym cyklu życia, surowców wtórnych i odpadów. Umożliwi on również zwiększenie podaży wysokiej jakości materiałów pochodzących z recyklingu i pobudzi popyt na te materiały w UE.

Celem aktu w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym jest zwiększenie obiegu zamkniętego na jednolitym rynku. W scenariuszu bazowym (status quo) są już zawarte przepisy sprzyjające gospodarce o obiegu zamkniętym (np. dyrektywa ramowa w sprawie odpadów, rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, rozporządzenie w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych). Inicjatywy te nie mogą jednak rozwinąć swojego potencjału, jeżeli nie zostaną usunięte bariery utrudniające obieg zamknięty na jednolitym rynku oraz jeżeli nie zostaną zapewnione wystarczające i racjonalne pod względem kosztów dostawy wysokiej jakości weryfikowalnych surowców wtórnych.

Link: <https://pracodawcy.pl/akt-w-sprawie-gospodarki-o-obiegu-zamknietym/>

2. Sztuczna inteligencja i transformacja cyfrowa w dziedzinie energii – plan działania

Konsultacje publiczne przepisów prawa energetycznego w UE – na podstawie analizy [Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji](#), [Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii \(dyrektywa NIS 2\)](#) oraz [Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2024/2847 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie horyzontalnych wymagań w zakresie cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do produktów z elementami cyfrowymi](#) w kontekście art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) – I i II Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag/Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii lub wypełnienie kwestionariusza online udostępnionego przez KE to 5 listopada 2025 r.

Strategiczny plan działania na rzecz cyfryzacji i sztucznej inteligencji w sektorze energetycznym w celu wykorzystania potencjału technologii cyfrowych będzie oparty na wcześniejszych inicjatywach (takich jak przyjęty w 2022 r. Plan działania UE dotyczący transformacji cyfrowej systemu energetycznego) i będzie wykorzystywał synergie z Planem działania na rzecz przystępnej cenowo energii, planem działania na rzecz efektywności energetycznej, pakietem dotyczącym sieci energetycznych, pakietem energetycznym dla obywateli, planem działania na rzecz elektryfikacji oraz strategią w zakresie ogrzewania i chłodzenia. Strategiczny plan działania stanowić będzie ponadto uzupełnienie przyszłej strategii w sprawie zastosowania sztucznej inteligencji, strategii na rzecz europejskiej unii danych oraz aktu w sprawie rozwoju chmury i sztucznej inteligencji, jak również będzie opierać się na niedawno przyjętych odnośnych ramach legislacyjnych, które obejmują akt w sprawie sztucznej inteligencji, dyrektywę NIS 2 oraz akt dotyczący cyberodporności.

Ogólnie rzecz biorąc, strategiczny plan działania na rzecz cyfryzacji i sztucznej inteligencji w sektorze energetycznym wykorzystywać będzie potencjał technologii cyfrowych i technologii sztucznej inteligencji (AI) na potrzeby systemu energetycznego, łągając jednocześnie odnośne ryzyka oraz umożliwiając dekarbonizację i konkurencyjność gospodarki UE, które określono jako filary pierwszy i drugi Kompas konkurencyjności dla UE.\

Inicjatywa ma na celu wykorzystanie potencjału technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, w sektorze energetycznym.

Podstawę prawną tej inicjatywy stanowi art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Chodzi zatem o inicjatywę w dziedzinie energii, w której kompetencje są dzielone między UE a państwa członkowskie. Przy określaniu sposobu, w jaki przyspieszyć transformację ekologiczną i cyfrową poprzez wdrożenie technologii cyfrowych i technologii AI w sektorze energetycznym, w strategicznym planie działania na rzecz cyfryzacji i sztucznej inteligencji w sektorze energetycznym należy uwzględnić zasadę pomocniczości. To samo dotyczy inicjatyw politycznych, które zostaną podjęte w następstwie publikacji komunikatu.

Link: <https://pracodawcy.pl/sztuczna-inteligencja-i-transformacja-cyfrowa-w-dziedzinie-energii-plan-dzialania/>

• **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Akt o surowcach krytycznych: przyszłość unijnych łańcuchów dostaw / An EU critical raw materials act for the future of EU supply chains

W marcu 2024 r. Rada Europejska przyjęła europejski akt o surowcach krytycznych, gdyż popyt na metale ziem rzadkich ma w najbliższych latach wykładniczo rosnąć.

Surowce krytyczne to surowce o dużym znaczeniu gospodarczym dla UE, których podaż może z dużym prawdopodobieństwem ulec zakłóceniom z powodu koncentracji źródeł oraz braku dobrych, przystępnych cenowo substytutów.

Nowe przepisy wzmocnią również strategiczną autonomię Europy.

1. Po co akt o surowcach krytycznych?

Popyt UE na metale nieszlachetne, komponenty baterii, metale ziem rzadkich itd. ma rosnąć wykładniczo, ponieważ UE odchodzi od paliw kopalnych i skłania się ku systemom czystoenergetycznym, wymagającym większej ilości minerałów.

Unijna transformacja ekologiczna będzie wymagać rozbudowania lokalnej produkcji baterii, paneli słonecznych, magnesów trwałych oraz innych czystych technologii. Aby zaspokoić popyt, potrzebny będzie szeroki dostęp do wielu surowców.

Surowce krytyczne są ważne dla UE także w takich obszarach jak:

- przemysłowe łańcuchy wartości: surowce nieenergetyczne są związane ze wszystkimi sektorami na wszystkich etapach łańcucha dostaw
- technologie strategiczne, np. w przemyśle kosmicznym i obronnym: postęp technologiczny i wzrost jakości życia zależą od coraz większej liczby różnorodnych surowców
- klimat, energia i środowisko: czysta technologia wymaga surowców – są nieodzowne w panelach słonecznych, turbinach wiatrowych, samochodach elektrycznych i oświetleniu energooszczędnym

Produkcja lokalna jest kluczowa, by można było przekształcić unijne systemy energii i mobilności zgodnie z planem REPowerEU i w związku z przewidzianym na 2035 r. zakazem sprzedaży silników spalinowych.

Akt o surowcach krytycznych jest więc zasadniczym elementem tej pokoleniowej transformacji społecznej.

Akt ma też wzmocnić wszystkie etapy europejskiego łańcucha wartości surowców krytycznych: zdywersyfikować unijny import i zmniejszyć zależności strategiczne; zwiększyć zdolność UE do monitorowania i łagodzenia ryzyka zakłóceń w podaży surowców krytycznych; ulepszyć obieg zamknięty i zrównoważoność.

2. Czym są surowce?

Metale, minerały i materiały naturalne stanowią część naszego codziennego życia. Surowce, które są najważniejsze pod względem gospodarczym i których podaż jest zagrożona, to surowce krytyczne.

Surowce krytyczne są nieodzowne dla funkcjonowania i integralności szeregu ekosystemów przemysłowych.

Niektóre sektory są szczególnie strategiczne z uwagi na cele UE w dziedzinie energii odnawialnej, cyfryzacji, kosmosu i obronności.

Spośród 34 zidentyfikowanych surowców krytycznych 17 trafiło na listę surowców strategicznych. Popyt na nie ma rosnąć wykładniczo, a ich produkcja jest złożona, dlatego istnieje wyższe ryzyko wystąpienia problemów z podażą.

Lista ta będzie regularnie weryfikowana.

3. Do czego służą surowce krytyczne?

Surowce krytyczne są stosowane wszędzie.

Bez nich niemożliwa byłaby większa część życia społecznego, ponieważ znajdują się one w wielu sprzętach codziennego użytku i w produktach niezbędnych dla gospodarki każdego z państw członkowskich.

4. Geopolityka a źródła surowców krytycznych

Źródła surowców krytycznych znajdują się głównie poza UE. UE nigdy nie będzie samowystarczalna, ale chce zdywersyfikować dostawy.

Obecnie w przypadku niektórych surowców krytycznych UE jest zależna tylko od jednego kraju.

Większa samodzielność

Aby zmniejszyć zależność od państw trzecich w zakresie dostępu do surowców krytycznych, UE wyznaczyła następujące cele na 2030 r.:

- WYDOBYCIE W UE: co najmniej 10% rocznego zużycia w UE ma pochodzić z wydobywania w UE;
- PRZETWARZANIE W UE: co najmniej 40% rocznego zużycia w UE ma pochodzić z przetwarzania w UE
- RECYKLING W UE: co najmniej 25% rocznego zużycia w UE ma pochodzić z wewnętrznego recyklingu
- ŹRÓDŁA ZEWNĘTRZNE: z jednego państwa trzeciego ma pochodzić nie więcej niż 65% rocznego zużycia w Unii każdego z surowców strategicznych na odpowiednim etapie przetwarzania

5. Przyszły popyt

Unijny cel, którym jest zmniejszenie do 2030 r. emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55%, kieruje Europę na odpowiedzialną ścieżkę ku neutralności klimatycznej, zaplanowanej na 2050 r.

Wymaga to przeprowadzenia podwójnej transformacji, dekarbonizacji systemu energetycznego i zapewnienia autonomii dzięki dostępowi do surowców krytycznych i ich przekształceniu.

In March 2024, the Council adopted the European critical raw materials act, as demand for rare earths is expected to increase exponentially in the coming years.

Critical raw materials (CRMs) are raw materials of high economic importance for the EU, with a high risk of supply disruption due to their concentration of sources and lack of good, affordable substitutes.

The new rules will also strengthen Europe's strategic autonomy.

1. Why the need for an EU critical raw materials act?

The EU's demand for base metals, battery materials, rare earths and more are set to increase exponentially as the EU divests from fossil fuels and turns to clean energy systems which necessitate more minerals.

The EU green transition will require the build-up of local production of batteries, solar panels, permanent magnets, and other clean tech. Abundant access to a range of raw materials will be needed to address the corresponding demand.

In addition, critical raw materials are important to the EU for:

- industrial value chains: non-energy raw materials are linked to all industries across all stages of the supply chain
- strategic technologies, such as space and defence: technological progress and increasing quality of life depends on a varying and growing number of raw materials

- climate, energy and environment: clean technology requires raw materials – they are irreplaceable in solar panels, wind turbines, electric vehicles and energy-efficient lighting

Local production is key for the EU's energy and mobility systems overhaul, which is in part driven by the REPowerEU plan and the 2035 internal combustion engine ban.

The critical raw materials act is therefore an essential piece of the puzzle in this generational societal transition.

The act aims to strengthen all stages of the European critical raw materials value chain by: diversifying the EU's imports to reduce strategic dependencies; improving the EU's capacity to monitor and mitigate risks of disruptions to the supply of critical raw materials; improving circularity and sustainability.

2. What is considered a raw material?

Metals, minerals and natural materials are part of our daily lives. Those raw materials that are most important economically and have a high supply risk are called critical raw materials.

Critical raw materials are essential to the functioning and integrity of a wide range of industrial ecosystems.

Some sectors are especially strategic for the EU's renewable energy, digital, space and defence objectives.

Out of the 34 critical raw materials identified, a specific strategic raw materials (SRMs*) list has been created for the materials expected to grow exponentially in terms of supply, which have complex production requirements and thus face a higher risk of supply issues.

This list will be reviewed regularly.

3. What are CRMs used for?

Critical raw materials are used everywhere.

Without CRMs most sections of society would not be able to function, as they are found in many everyday appliances and in products essential to the economy of every member state.

4. The geopolitics of sourcing CRMs

CRMs are mostly sourced outside the EU. The EU will never be self-sufficient but aims to diversify its supply.

Currently, for certain critical raw materials, the EU is solely dependent on one country.

Strengthening self-reliance

To reduce dependence on third countries to access critical raw materials, the EU set the following objectives for 2030:

- EU EXTRACTION: at least 10% of the EU's annual consumption from EU extraction
- EU PROCESSING: at least 40% of the EU's annual consumption from EU processing
- EU RECYCLING: at least 25% of the EU's annual consumption from domestic recycling
- EXTERNAL SOURCES: not more than 65% of the Union's annual consumption of each strategic raw material at any relevant stage of processing from a single third country

5. The future of demand

The EU's objective to cut greenhouse gas emissions by at least 55% by 2030 sets Europe on a responsible path to becoming climate neutral by 2050.

This requires delivering the twin transition, decarbonising the energy system and ensuring autonomy through access and transformation of critical raw materials.

Link: <https://pracodawcy.pl/akt-o-surowcach-krytycznych-przyszlosc-unijnych-lancuchow-dostaw-an-eu-critical-raw-materials-act-for-the-future-of-eu-supply-chains/>

2. Raport podatkowy Deloitte (ESG): Systemy kaucyjne: co należy uznać za właściwy moment pobrania kaucji w łańcuchu dostaw?

Co należy uznać za właściwy moment pobrania kaucji w łańcuchu dostaw?

System kaucyjny obowiązuje w Polsce od 1 października 2025 r., mimo to wiele przedsiębiorców nadal ma wątpliwości związane z jego funkcjonowaniem. Jedną z takich wątpliwości jest moment, w którym należy pobierać kaucję na etapach wcześniejszych niż sprzedaż do konsumentów. Dowiedz się, jakie produkty są wyłączone z systemu kaucyjnego, jak rozumieć moment sprzedaży i poboru kaucji oraz w jaki sposób poprawnie przygotować się do wejścia w życie nowych regulacji, by uniknąć problemów zgodności z prawem.

Z czego wynikają wątpliwości dotyczące momentu poboru kaucji?

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. z 2025 r., poz. 870 ze zm.) przez kaucję należy rozumieć „*określoną kwotę pieniężną pobieraną w momencie sprzedaży produktu w opakowaniu na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, będącego napojem [...]*”. W związku z brzmieniem powyższego przepisu pojawiają się wątpliwości co do tego, jak interpretować „moment sprzedaży” i w rezultacie, w którym momencie podmiot jest zobowiązany do pobrania kaucji. Powyższe ma istotne znaczenie, zwłaszcza w sytuacjach, kiedy zapłata za produkty następuje już po udokumentowaniu sprzedaży.

Warto zaznaczyć, że Ustawa nie zawiera definicji „momentu sprzedaży”. Natomiast samo odniesienie do momentu pobrania kaucji zawarte w cytowanej wyżej definicji najprawdopodobniej odzwierciedla pierwotne założenia projektu ustawy, zgodnie z którymi kaucja miała być pobierana wyłącznie na etapie sprzedaży produktów do konsumentów. Ostatecznie ustawodawca zdecydował, że kaucja będzie pobierana również na wcześniejszych etapach dystrybucji, natomiast definicja kaucji nie została w tym zakresie zmieniona.

Kiedy należy pobrać kaucję?

W ostatnim czasie Marszałek Województwa Mazowieckiego wydał interpretację dotyczącą powyższych wątpliwości. W przedmiotowej interpretacji Wnioskodawca zwrócił się z pytaniem mającym na celu potwierdzenie, że pobór kaucji nie musi następować w momencie sprzedaży. Organ co prawda nie zgodził się z wnioskodawcą i jednoznacznie stwierdził, że kaucję należy pobrać w dniu sprzedaży produktu, niemniej dodał również, że: „*jeżeli strony transakcji umówią się, że dostawy będą rozliczane w okresach rozliczeniowych, wówczas datą sprzedaży będzie ostatni dzień okresu rozliczeniowego [...]*”

Powyższe wskazuje, iż za moment, w którym podmiot sprzedający obowiązany jest do pobrania kaucji, może być uznany ostatni dzień okresu rozliczeniowego ustalony przez kontrahentów, nie zaś na przykład data wydania produktów z magazynu.

Jak przygotować się do wejścia w życie systemu kaucyjnego?

Stanowisko zawarte w omawianej interpretacji, choć korzystne dla przedsiębiorców, nie znajduje bezpośredniego odzwierciedlenia w przepisach Ustawy. Z tego względu podmioty, które zajmują się dystrybucją produktów w opakowaniach na napoje podlegających pod system kaucyjny powinny rozważyć potwierdzenie tej kwestii w interpretacji indywidualnej.

Link: <https://pracodawcy.pl/raport-podatkowy-deloitte-esg-systemy-kaucyjne-co-nalezy-uznac-za-wlasciwy-moment-pobrania-kaucji-w-lancuchu-dostaw/>

3. Raport KPMG: Badanie stanu raportowania zrównoważonego rozwoju

Raport KPMG International „The move to mandatory reporting. Survey of Sustainability Reporting 2024”.

Badanie KPMG pokazuje, że największe firmy robią postępy w zakresie raportowania zrównoważonego rozwoju, które staje się dla nich częścią zwykłej działalności biznesowej. Rosnąca liczba przedsiębiorstw, szczególnie w Europie, przygotowuje się do wymogów dyrektywy CSRD, która wprowadza obowiązek raportowania ESG, uwzględniającego zasadę podwójnej istotności. W tym procesie firmy napotykają różnorodne wyzwania, co uwidacznia się w wysokim odsetku tych, które nadal preferują opisowe podejście do raportowania i unikają opartego na danych liczbowych modelowania wpływu ryzyk środowiskowych i społecznych. Choć rosnąca liczba przedsiębiorstw uwzględnia w raportach zagadnienia takie jak bioróżnorodność i ład korporacyjny, to brakuje kompleksowych analiz wpływu społecznego i związanego z zarządzaniem.

Analiza oddziaływań w zakresie ESG dostarcza istotnych informacji na temat zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstwa w perspektywie długoterminowej, dzięki czemu stanowi fundament zapewnienia ciągłości operacyjnej. Wydarzenia geopolityczne, takie jak gwałtowne wahania cen paliw wynikające z konfliktów w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie, jednoznacznie podkreślają znaczenie przejrzystości w raportowaniu, która pozwala ocenić, jak organizacja przygotowuje się na wyzwania przyszłości. Pomimo rosnącej świadomości wiele firm nadal zмага się z wypracowaniem odpowiedniej równowagi w raportowaniu zagadnień ESG: przeważa podejście skoncentrowane na pozytywnych narracjach oraz jakościowych opisach działań, podczas gdy brakuje wystarczającego uwzględnienia wpływu środowiskowego i społecznego na prowadzenie działalności.

Kluczowe dane z raportu

1. 250 największych firm na świecie (próbę obejmuje 250 największych firm pod względem przychodów wymienionych w rankingu Global Fortune 2023)

- 96% spośród 250 największych firm na świecie raportuje w zakresie zrównoważonego rozwoju (brak zmian od 2022 roku);
- 95% tych firm publikuje cele emisji dwutlenku węgla – ten odsetek wzrósł aż o 15 p.p. od 2022 roku;
- 82% takich firm zintegrowało raportowanie i uwzględnia informacje na temat zrównoważonego rozwoju w swoich raportach rocznych. to istotny wzrost z poziomu 68% w 2022 roku, spowodowany w dużej mierze rosnącą adaptacją ESG przez firmy chińskie i amerykańskie, które łącznie stanowią 60% grupy najbardziej dochodowych firm.

2. 5800 największych firm z 58 jurysdykcji (próbę obejmuje 5800 firm, po 100 z każdego z 58 włączonych krajów, terytoriów lub jurysdykcji. Lista firm w każdym z krajów została zdefiniowana przez specjalistów KPMG na podstawie uznanego krajowego źródła, a w przypadku jego braku – na podstawie kapitalizacji rynkowej lub podobnej miary. W Europie na próbę składają się przedsiębiorstwa z 24 krajów: Austrii, Belgii, Cypru, Czech, Estonii, Finlandii, Niemiec, Grecji, Węgier, Islandii, Irlandii, Włoch, Luksemburgu, Malty (od 2024 r.), Holandii, Norwegii, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Hiszpanii, Szwecji, Szwajcarii oraz Wielkiej Brytanii)

- 79% badanych dużych firm raportuje w zakresie zrównoważonego rozwoju (brak zmian od 2022 roku);
- 80% tych organizacji publikuje cele emisji dwutlenku węgla, co oznacza wzrost o 9 p.p. od 2022 roku;
- 62% takich firm uwzględniło ESG i zrównoważony rozwój w swoich raportach rocznych na przestrzeni ostatnich dwóch lat. Odsetek ten jest stabilny, choć istnieją znaczące różnice lokalne – na przykład w regionie Azji i Pacyfiku 81% procent spółek uwzględnia zrównoważony rozwój w raportach rocznych, w porównaniu z 50% na Bliskim Wschodzie i w Afryce.

- 60% największych firm z 58 badanych jurysdykcji łączy obecnie swoje cele redukcji emisji dwutlenku węgla z celem ustalonym w Porozumieniu Paryskim, jakim jest utrzymanie globalnego wzrostu temperatury w granicach 2°C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej.

3. Polskie firmy

- 89% największych polskich firm, raportuje ESG. To o 10 p.p. więcej niż średnia dla największych firm na świecie i wzrost o 7 p.p. w ciągu dwóch lat.
- 22% z grupy 100 największych polskich firm deklaruje, że podejmuje działania w celu osiągnięcia zgodności ze standardami ESRS, co sytuuje nasz kraj na szóstym miejscu w Europie. Jest to trzykrotnie mniejszy wynik niż uzyskała w tym zakresie Hiszpania (66%), ale o 10 p.p. większy niż średnia europejska.

4. 89% firm z sektora leśnictwa i papieru raportuje ESG, co daje mu pierwsze miejsce wśród wszystkich sektorów. Tuż za nim plasują się firmy motoryzacyjne (86%) i przedsiębiorstwa użyteczności publicznej (85%). Zrównoważony rozwój najrzadziej raportują firmy z sektora opieki zdrowotnej (67%).

Główne tendencje w ESG w 2024 roku

1. Raportowanie ESG w dużych firmach staje się normą: Raportowanie zrównoważonego rozwoju oraz ustalanie i kontrolowanie celów w zakresie emisji dwutlenku węgla jest częścią zwykłej działalności biznesowej największych firm. Ponadto niektóre spółki, głównie z siedzibą lub prowadzące działalność w Europie, z wyprzedzeniem przygotowują się na obowiązkową sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju, zgodną z unijną dyrektywą CSRD.
2. Stopień realizacji zaleceń TCFD nadal rośnie: Prawie trzy czwarte z 250 najbardziej dochodowych firm na świecie raportuje ryzyko klimatyczne zgodnie z zaleceniami Task Force on Climate-related Financial Disclosures. Ponieważ TCFD było kluczowym wkładem zarówno w standardy ISSB, jak i ESRS, podmioty które wdrożyły te nieobowiązkowe zalecenia mają przewagę we wdrażaniu nowych, obowiązkowych regulacji.
3. Firmy raportują coraz więcej aspektów zrównoważonego rozwoju: Blisko połowa największych badanych spółek raportuje obecnie kwestie związane z bioróżnorodnością, co stanowi dwukrotny wzrost w ciągu czterech lat. Podobną dynamikę wzrostu odnotowało w niektórych grupach raportowanie ładu korporacyjnego.
4. Organizacje preferują opisowe zamiast opartego na liczbach raportowanie ryzyk: Niewielka liczba spółek stosuje alternatywy, takie jak modelowanie wpływu w zakresie ryzyk klimatycznych, a jeszcze mniej wykracza poza raportowanie narracyjne w zakresie ryzyk społecznego i zarządzania. W przypadku tych ostatnich, w zależności od podgrupy, jest to 0-2% firm, przy czym żadna z grupy 250 najbardziej dochodowych organizacji nie kwantyfikuje potencjalnego wpływu ryzyka związanego z zarządzaniem.

Zgodność z dyrektywą CSRD

Dyrektywa Unii Europejskiej w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD) wprowadza obowiązek raportowania niefinansowego dla około 50 000 firm, które na terenie Unii Europejskiej mają swoją siedzibę, spółki zależne lub są notowane na jej rynkach regulowanych. Legislacja wykracza poza zagadnienia związane z klimatem i obejmuje szereg kwestii ESG, od zanieczyszczenia środowiska, przez bioróżnorodność, eksploatację zasobów, wpływ społeczny na pracowników bezpośrednio zatrudnionych, dostawców, społeczności, konsumentów i użytkowników końcowych, po zarządzanie procesami biznesowymi. Zgodnie z dyrektywą firmy muszą stosować unijne standardy raportowania i taksonomię, wprowadzającą klasyfikację zrównoważonej działalności gospodarczej, a następnie publikować zgodne z nimi sprawozdania jako część raportów zarządczych i poddawać je niezależnej weryfikacji. Regulacja wprowadza zasadę

„podwójnej istotności”, w której raportowanie uwzględnia z jednej strony wpływ na interesariuszy i społeczeństwo, a z drugiej – wpływ finansowy.

Niezależne zapewnienie rzetelności

Uzyskanie niezależnej weryfikacji będzie obowiązkowe dla spółek raportujących zgodnie z dyrektywą CSRD, co oznacza, że odsetek spółek uzyskujących taką weryfikację będzie wciąż wzrastał, kontynuując obecny trend. Formalne zapewnienie dotyczące ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju jest obecnie najczęściej stosowane przez firmy motoryzacyjne (70%), a najrzadziej przez dostawców usług transportowych i rekreacyjnych (47%). Spośród największych organizacji, które uzyskują zewnętrzne zapewnienia, blisko połowa firm korzysta w tym zakresie z usług tej samej organizacji, która przeprowadza jej audyt finansowy.

Zasada podwójnej istotności

Podwójna istotność polega na ocenie dwukierunkowego wpływu: po pierwsze, wpływu firmy na społeczeństwo i środowisko, a po drugie tego, jak uwarunkowania zrównoważonego rozwoju wpływają na wyniki finansowe i przepływy pieniężne firmy. Podwójna istotność jest najbardziej kompletną formą oceny istotności i stanowi kamień węgielny zgodności z unijną dyrektywą CSRD.

Link: <https://pracodawcy.pl/raport-kpmg-badanie-stanu-raportowania-zrownowazonego-rozwoju/>

Źródło: EUR-Lex; Komisja Europejska; Rada Europejska / European Council; Deloitte Polska (Deloitte Touche Tohmatsu Limited); KPMG (KPMG Sp. z o.o.)